

POSTANOWIENIE

Dnia 18 października 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marian Kocon (przewodniczący)

SSN Monika Koba (sprawozdawca)

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z powództwa B. Z.
przeciwko Wspólnocie Mieszkaniowej nieruchomości przy ulicy G. w L.
o uchylenie uchwały,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 18 października 2018 r.,
zażalenia powódki
na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 28 lutego 2018 r., sygn. akt I ACz (...),

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 28 lutego 2018 r. Sąd Apelacyjny w (...) odrzucił skargę kasacyjną powódki B. Z. na postanowienie tego Sądu z dnia 27 października 2017 r., oddalające zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego w L. z dnia 13 czerwca 2017 r., umarzające postępowanie w sprawie o uchylenie uchwał pozwanej.

W motywach rozstrzygnięcia wskazał, że będące przedmiotem zaskarżenia uchwały miały charakter majątkowy, dopuszczalność skargi kasacyjnej zależy zatem, od wartości przedmiotu zaskarżenia. Pełnomocnik powódki oznaczył tę wartość na kwotę 10.000 zł, na taką też kwotę powódka określiła wartość

przedmiotu sporu, a skarga kasacyjna przysługuje w sprawach, w których wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi co najmniej 50.000 zł.

W zażaleniu na to postanowienie, wnosząc o jego uchylenie, powódka zarzuciła naruszenie art. 19 § 1 w zw. z art. 25 § 1 i art. 398² § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że przy określaniu charakteru uchwały wspólnoty decydujące znaczenie należy przypisywać kryterium przedmiotu uchwały, pozwalającemu na określenie, jakie prawa i interesy - o charakterze majątkowym lub niemajątkowym - podlegają ochronie prawnej w danym postępowaniu. Z kolei podstawą wyróżnienia na gruncie prawa materialnego kategorii praw majątkowych i niemajątkowych jest typowy interes, który te prawa realizują (por. m.in. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2005 r., III CZP 111/05, OSNC 2006, nr 11, poz. 183 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2006 r., IV CZ 74/06, nie publ.).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się również, że nie mogą mieć wpływu na ocenę charakteru sprawy - jako sprawy o prawa majątkowe lub niemajątkowe - ewentualne trudności w ustaleniu wartości przedmiotu sporu (por. m.in. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2005 r., III CZP 111/05, OSNC 2006, nr 11, poz. 183 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2013 r., V CZ 137/12, nie publ.). Powstałe na tym tle trudności w sprawach o stwierdzenie nieważności czy uchylenie uchwały wspólnoty mieszkaniowej są porównywalne z problemami w określeniu wartości przedmiotu sporu lub przedmiotu zaskarżenia, występującymi także w innych kategoriach spraw, których rozwiązywaniu w praktyce orzeczniczej służą miarodajne w tym zakresie regulacje ustawowe (art. 19 i nast., art. 368 § 3 zdanie trzecie i art. 398² § 1 k.p.c.).

Z akt sprawy wynika, że uchwały pozwanej, których uchylenia domagała się powódka, dotyczą zatwierdzenia sprawozdania finansowego i udzielenia absolutorium zarządowi oraz uchwalenia planu gospodarczego. Sprawa o uchylenie tych uchwał jest, zatem sprawą o prawa majątkowe w rozumieniu art. 398² § 1 k.p.c.

Zgodnie z art. 398² § 1 zd. 1 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych, a w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych - niższa niż dziesięć tysięcy złotych. Przepis ten ma bezwzględny charakter i nie jest dopuszczalne dowolne, zależne wyłącznie od woli stron oznaczenie wartości przedmiotu zaskarżenia po to, by uzyskać uprawnienie do wniesienia skargi kasacyjnej w sprawie, w której jest ona niedopuszczalna (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 2018 r., II UZ 119/17, nie publ.).

Skarżąca nie uwzględnia, że wskazana w pozwie wartość przedmiotu sporu, która nie została sprawdzona i zmodyfikowana przez sąd z urzędu przed doręczeniem pozwu, albo na zarzut pozwanego podniesiony przed wdaniem się w spór, co do istoty sprawy (art. 25 k.p.c.) pozostaje aktualna w postępowaniu apelacyjnym (art. 368 § 2 k.p.c.) i kasacyjnym (art. 368 § 2 w zw. z art. 398⁴ § 3 i art. 398²¹ k.p.c.), chyba, że nastąpi rozszerzenie powództwa bądź dojdzie do orzeczenia ponad żądanie, co pociągnie za sobą zmianę tej wartości (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2015 r., IV CZ 52/15, nie publ., z dnia 23 września 2010 r., III CZ 35/10, nie publ., i z dnia 14 listopada 1997 r. III CZ 82/97, nie publ.).

W postępowaniu kasacyjnym odpowiednie stosowanie - dla oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia - art. 19-23 k.p.c., nie może, zatem uzasadniać ponownego ustalania tej wartości. Możliwość odpowiedniego zastosowania do oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia zarówno w apelacji, jak i skardze kasacyjnej przepisów o wartości przedmiotu sporu, musi być sprowadzona do tego, że w razie zaskarżenia w całości orzeczenia o całym przedmiocie sporu, jako wartość przedmiotu zaskarżenia należy podać jego wartość ustaloną w pierwszej instancji. Nie można natomiast odesłania tego rozumieć, jako uprawnienia do ponownego oznaczania wartości przedmiotu zaskarżenia na użytek skargi kasacyjnej, w sposób prowadzący do podwyższenia ustalonej już wartości przedmiotu sporu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2003 r., IV CZ 153/03, nie publ.).

Skoro wartość przedmiotu sporu została przez powódkę określona na kwotę 10.000 zł, czego pozwana nie zakwestionowała, to wartość przedmiotu zaskarżenia oznaczona w skardze nie może być wyższa niż wskazana w pozwie. Prawdłowo zatem, usuwając braki formalne skargi kasacyjnej, pełnomocnik powódki określiła wartość przedmiotu zaskarżenia również na kwotę 10.000 zł. Dopuszczalność sprawdzenia w postępowaniu kasacyjnym wartości przedmiotu zaskarżenia ma natomiast prowadzić do wyeliminowania wadliwości w oznaczeniu tej wartości przez skarżących, a nie naruszeniu zasady jej stabilizacji (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2016 r., I CZ 128/15, nie publ. i z dnia 19 listopada 2015 r., IV CZ 52/15, nie publ.).

Aktualne twierdzenia skarżącej, że wartość przedmiotu zaskarżenia w istocie wynosiła ponad 50.000 zł, nie mają zatem żadnego znaczenia i nie mogą wpłynąć na ocenę dopuszczalności skargi kasacyjnej, którą limituje wartość z art. 398² § 1 zd. 1 k.p.c. określona, przy uwzględnieniu zasady stabilizacji wartości przedmiotu sporu. Powódka kwestionując prawidłowość odrzucenia przez Sąd Apelacyjny skargi kasacyjnej, nie jest uprawniona do ponownego oznaczania wartości przedmiotu zaskarżenia na użytek skargi kasacyjnej. Z tej przyczyny radykalne „podwyższenie” w zażaleniu na to rozstrzygnięcie wartości zaskarżenia kasacyjnego do kwoty 50.000 zł nie jest procesowo skuteczne.

Z przytoczonych względów zażalenie podlegało oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.

jw